VALTIOVARAINMINISTERIÖ

5.9.2018

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi

Hallintovaliokunta on pyytänyt valtiovarainministeriön asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle ehdotukseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi säännöistä, joilla helpotetaan rahoitus- ja muiden tietojen käyttöä tiettyjen rikosten ennalta estämistä, paljastamista, tutkimista tai niihin liittyviä syytetoimia varten, ja neuvoston päätöksen 2000/642/YOS kumoamisesta (U 38/2018 vp).

Valtiovarainministeriö on osallistunut valtioneuvoston kirjelmän laatimiseen. Ehdotus liittyy kiinteästi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin (EU) 2018/843 rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 ja direktiivien 2009/138/EY ja 2013/36/EU muuttamisesta (ns. *viides rahanpesudirektiivi*). Direktiivissä säädetään jäsenvaltioille velvollisuus ottaa käyttöön keskitettyjä automatisoituja mekanismeja, kuten keskitettyjä rekistereitä tai keskitettyjä sähköisiä tietojenhakujärjestelmiä, joiden avulla voidaan ajallaan tunnistaa mikä tahansa luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka on niiden alueella toimivassa luottolaitoksessa olevan IBAN-tunnisteisen maksutilin ja pankkitilin sekä tallelokeron haltija tai jolla on määräysvalta tällaiseen tiliin tai tallelokeroon.

Direktiivin mukaan seuraavien tietojen on oltava saatavilla keskitettyjen mekanismien kautta siten, että niihin voidaan tehdä hakuja:
— asiakastilinhaltijan ja kaikkien sellaisten henkilöiden osalta, jotka oletettavasti toimivat asiakkaan puolesta: nimi ja joko 13 artiklan 1 kohdan a alakohdan saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annettujen kansallisten säännösten mukaisesti vaaditut muut tunnistetiedot tai yksilöllinen tunnistenumero,
— asiakastilinhaltijan tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan osalta: nimi ja joko 13 artiklan 1 kohdan b alakohdan saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annettujen kansallisten säännösten mukaisesti vaaditut muut tunnistetiedot tai yksilöllinen tunnistenumero;
— pankki- tai maksutilin osalta: IBAN-numero ja tilin avaamis- ja sulkemispäivä,
— tallelokeron osalta: vuokraajan nimi ja joko 13 artiklan 1 kohdan saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annettujen kansallisten säännösten mukaisesti vaaditut muut tunnistetiedot tai yksilöllinen tunnistenumero sekä vuokra-ajan pituus.

Valiokunnassa käsiteltävänä olevassa komission lainsäädäntöehdotuksessa täsmennettäisiin joiltakin osin viidenteen rahanpesudirektiivin sisältyvää pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän sääntelyä. Valtiovarainministeriö valmistelee hallituksen esitystä viidennen rahanpesudirektiivin täytäntöönpa-

nemiseksi. Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle budjettilakina syysistunto-kaudella. Komission ehdotuksella ei ennakoida olevan merkittäviä vaikutuksia pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmään.

Lainsäädäntöneuvos, Armi Taipale

yksikön päällikkö